



**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO
PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
DLA GMINY ŻURAWICA NA LATA 2024 – 2030
ZA ROK 2025**

WSTĘP

Przemoc jest zjawiskiem dość powszechnym we współczesnym świecie. Występuje w różnych sferach życia, w mediach, w codziennym funkcjonowaniu wielu osób. Potocznie utożsamiana jest z brutalnością, okrucieństwem i przestępczością, częściej kojarzona z jej fizycznymi przejawami, pozostawiającymi widoczne ślady. Definicje przemocy są różne.

Najczęściej wskazuje się na relacje między ludźmi, które opierają się na użyciu przeważającej siły, utrudniając tym samym samoobronę osobie pokrzywdzonej. Przemocy nie należy utożsamiać więc z agresją, ponieważ różnią się one asymetrią siły - w przemocy występuje ona zawsze po stronie sprawcy, a w przypadku agresji jest zrównoważona. Szczególny przypadek stanowi przemoc domowa. Przemoc domowa występuje najczęściej pomiędzy bliskimi sobie osobami. Definicja ustawowa przemocy domowej została zawarta w art.2 ust.1 pkt 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej jest to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, która narusza prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Cechami charakterystycznymi przemocy domowej są:

- Intencjonalność - działania sprawcy są świadome i celowe. Intencjonalność nie musi oznaczać celowego krzywdzenia bliskich i zadawania im bólu. Sprawca przemocy dąży do uzyskania pełnej kontroli, władzy nad osobą doznającą przemocy, do jej bezwzględnego posłuszeństwa. Jest przekonany, że tylko on wie co jest dobre dla pozostałych członków rodziny, a w związku z tym wyłącznie on ma prawo podejmować decyzje, ustalać zasady życia w rodzinie - pozostali muszą się podporządkować.
- Dysproporcja siły - nie chodzi tu jedynie o różnicę sił fizycznych, ale także przewagę związaną z pozycją społeczną, odpornością psychiczną, statusem materialnym itp. W związku opartym na przemocy jeden z partnerów czuje się silniejszy, a drugi - słabszy. W wyniku kolejnych aktów przemocy różnica się coraz bardziej pogłębia, osoba doznająca przemocy staje się coraz bardziej bezradna, osoba stosująca przemoc – coraz bardziej silna i bezkarna.
- Naruszenie godności i praw - osoba stosująca przemoc narusza godność ofiary, poniża ją, ośmiesza, pozbawia wszelkich praw.

- Powodowanie cierpienia i szkód - osoby doznające przemocy doświadczają zarówno szkód fizycznych jak i psychicznych. W wyniku wieloletniej przemocy mogą dojść do przekonania, że zasługują na takie traktowanie.

Postawy prawne Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz

Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Żurawica.

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r,
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny,
7. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
8. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
9. Ustawa z 6 kwietnia 1990r o Policji ,
10. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Żurawica na lata 2024-2030 przyjęty Uchwałą Nr LXVII//607/23 Rady Gminy Żurawica z dnia 28 grudnia 2023 roku

Analiza działań realizowanych przez podmioty w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Żurawica na lata 2024 – 2030 Zgodnie z Nr LXVII//607/23 Rady Gminy Żurawica z dnia 28 grudnia 2023 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Żurawica na lata 2024 – 2030

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego przygotowuje coroczne sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, które przekłada Wójtowi Gminy Żurawica i Radzie Gminy w terminie do 31 marca roku następnego po roku, którego sprawozdanie dotyczy.

Warunkiem prowadzenia skutecznej walki z problemem przemocy domowej jest kooperacja wielu instytucji oraz interdyscyplinarność podejmowanych przez nie działań. Wszystkie instytucje i placówki w gminie powinny podejmować ścisłą współpracę tworząc tym samym efektywny system profesjonalnego wsparcia dla osób doznających przemocy. Głównym celem programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej, ochrona osób dotkniętych przemocą domową, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz zmniejszenie skali tego zjawiska na terenie gminy Żurawica. Celem programu jest także tworzenie i rozwijanie spójnego oraz wielopoziomowego systemu zapobiegania przemocy domowej.

Na terenie gminy funkcjonują służby, które prowadzą działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy domowej, takie jak Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Obszar działań wymienionych instytucji obejmuje

w szczególności: poradnictwo, konsultacje dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, działania w ramach procedury Niebieskie Karty, udzielanie wsparcia finansowego, przygotowywanie i realizację społecznych kampanii edukacyjnych, informowanie na temat dostępnych usług pomocowych, edukację dotyczącą zjawiska przemocy oraz wiele innych.

Bezpośrednią pomocą potrzebującym w tym również rodzinom, w których występuje zjawisko Przemocy domowej zajmują się pracownicy socjalni. Pracownicy socjalni ośrodka pomocy społecznej na bieżąco prowadzą rozeznanie w rodzinach znajdujących się pod ich opieką. Działania podejmowane wobec osób doświadczających przemocy domowej odbywały się w formie pomocy finansowej, poradnictwa specjalistycznego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Celem przeprowadzonych rozmów było:

- zwiększenie zdolności do rozwiązywania problemów osobistych;
- zwiększenie zdolności do radzenia sobie ze stresem;
- wsparcie emocjonalne, edukacyjne rodzin;
- w miarę potrzeb skierowanie do innych specjalistów (prawnik, psycholog, specjalista pracy z rodziną)
- udostępnienie informacji o instytucjach i organizacjach, udzielających pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy domowej;
- systematyczne monitorowanie rodzin;
- zaprzestanie przemocy w rodzinie i kształtowanie postaw szacunku wobec bliskich.

Pracownicy GOPS Żurawica działający w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej udostępniali w ośrodku pomocy społecznej materiały o charakterze informacyjno – edukacyjnym (broszury, plakaty) w celu ułatwienia dostępu do podstawowych informacji dotyczących zjawiska przemocy domowej oraz z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Ze zjawiskiem przemocy w swojej codziennej pracy stykają się również funkcjonariusze policji, pracownicy placówek oświatowych, a także pracownicy placówek ochrony zdrowia.

Zadaniami funkcjonariuszy policji są w szczególności: realizacja procedury „Niebieskie Karty”, podejmowanie interwencji, monitorowanie sytuacji rodziny dotkniętej problemem przemocy, udzielanie informacji na temat możliwych form pomocy, zatrzymanie sprawcy przemocy, jeżeli stwarza zagrożenie dla ludzkiego życia lub zdrowia, wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa, zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa, podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy oraz zabezpieczenie dzieci w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia.

W obszarze działań pracowników placówek oświatowych znajdują się: realizacja programów w zakresie profilaktyki i prewencji przemocy, udział w społecznych kampaniach

edukacyjnych, realizacja procedury „ Niebieskie Karty ”, obserwacja symptomów przemocy i reagowanie na nie w sposób efektywny, wspieranie i współpraca z rodzinami dzieci.

Na terenie tut. Gminy działania profilaktyczne były prowadzone w placówkach;

1. Szkoła Podstawowa w Buszkowicach ; programy nt. „ sztuka emocji - ogólnopolski program, programy autorskie – w lustrze i Zośka, standardy ochrony nieletnich, działania integracyjne- programy zapobiegania problemom agresji,
2. Zespół Szkolno Przedszkolny Nr 1 w Żurawicy – program trzymaj formę,
3. Szkoła Podstawowa w Wyszatycach – program – dzień bezpiecznego Internetu, warsztaty profilaktyczne – złość da ci w kość, poranek profilaktyczny związany z obchodami tygodnia o przeciwdziałaniu przemocy rówieśniczej,
4. Szkoła Podstawowa w Maćkowicach – warsztaty dla uczniów organizacja zajęć edukacyjnych ze specjalistami poświęconych problematyce uzależnień, lekcja profilaktyki na temat zdrowia psychicznego „jak sobie radzić z silnymi emocjami”,
5. Szkoła Podstawowa w Orzechowach – programy profilaktyczne; - pułapki sieciowe, - złość da ci w kość, - galaktyczny przyjaciel, - być kimś być sobą, - balans, pogadanki, rozmowy indywidualne , warsztaty dotyczące uzależnień przemocy rówieśniczej i hejtu, przemoc i cyberprzemoc rówieśnicza – jak ja rozpoznać! ? jak reagować ?,

Placówki ochrony zdrowia prowadzą diagnostykę, udzielają pełnej informacji o możliwościach pomocy i wsparcia, prowadzą terapię, a także realizują procedurę „Niebieskie Karty”.

PRACA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Żurawica oraz założenia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Przewodniczącym Zespołu Interdyscyplinarnego jest pracownik socjalny GOPS w Żurawicy ul. Marcina Króla 3

Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żurawicy .

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład zespołu interdyscyplinarnego.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego należy w szczególności:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzenie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- 5) powoływanie grup diagnostyczno – pomocowych i bieżące monitorowanie

realizowanych przez nie zadań;

6) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”

7) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust.3 Ustawy, oraz dokumentacji,

O której mowa w art. 9c ust. 5a Ustawy;

8) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;

9) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (tj. Dz.U. z 2025 r. poz.734 ze zm.).

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,

2) Policji,

3) Oświaty,

4) ochrony zdrowia,

5) organizacji pozarządowych,

6) kuratorów sądowych.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego mogą wchodzić również prokuratorzy i przedstawiciele innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

W celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, w oparciu o procedurę „Niebieskiej karty” powołuje się grupę diagnostyczno-pomocową.

Do zadań grup diagnostyczno – pomocowych należy w szczególności:

- dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty ” oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia występowania przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- zawiadomienie osoby podejrzanego o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność
- realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową
- występowanie do Zespołu Interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby

stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;

- występowanie do Zespołu Interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
- monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
- zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;
- dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”
 - wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”
- informowanie Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Na terenie Gmina Żurawica funkcjonuje jeden Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. W 2025 roku odbyło się 14 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.

Podczas posiedzeń przedstawiane i omawiane były bieżące sprawy dotyczące procedury „Niebieska Karta”. Członkowie Zespołu diagnozowali sytuację w poszczególnych rodzinach, wymieniali się informacjami, omawiali możliwości udzielania odpowiedniego wsparcia rodzinie. Analizowane były również możliwości dotyczące profilaktyki, rozpowszechniania wiedzy na temat przeciwdziałania przemocy w środowisku lokalnym, podnoszenia kwalifikacji osób pracujących z rodziną dotkniętą przemocą. Z przebiegu spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że interdyscyplinarność to szybki i pełen przepływ informacji między służbami, możliwość podjęcia działań, które są skuteczne, odpowiednio skoordynowane i zaplanowane.

Liczba wszczętych w 2025 roku procedur Niebieskie Karty : 12 oraz liczba kontynuowanych kart z lat poprzednich – 11.

Liczba osób doświadczających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”

- liczba osób ogółem – 21
- w tym 10 dzieci.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej jest zatrudniony psycholog który raz w tygodniu udziela porad.

W 2025 r. dwie osoby brały udział w programie korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przemyśle.

Osoby wchodzące w skład Zespołu Interdyscyplinarnego brały udział w miesiącu lipcu w obowiązkowym szkoleniu zgodnie z art. 9a ust.5a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Na obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego w roku 2025 wydatkowano kwotę 5 999,57 zł z dotacji Wojewody.

Wnioski, podsumowanie

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Żurawica wzorem lat ubiegłych były realizowane na wszystkich niezbędnych poziomach. Instytucje i podmioty starały się maksymalnie wspierać osoby i rodziny będące w trudnej sytuacji życiowej, ze szczególnym uwzględnieniem osób najsłabszych, w tym dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych. Dzięki podejmowanym działaniom zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno – pomocowych wzrósł poziom świadomości u osób doświadczających przemocy i możliwości szukania przez nich wsparcia.

W dążeniu do osiągnięcia zamierzonych celów programu istotne jest:

1. Kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami, podmiotami – głównie policją, oświatą, służbą zdrowia, prokuraturą, sądem, kuratelą oraz gminną komisją rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Podnoszenie świadomości społecznej na temat przemocy domowej, a głównie szeroko pojętej edukacji rodziców/ opiekunów w zakresie budowania relacji bez przemocy, edukację osób doświadczających przemocy domowej.
3. Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się działaniami w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej poprzez podnoszenie poziomu wiedzy nabytej na szkoleniach, warsztatach itp.

Żurawica dnia 2026.02.02